

De culturele ontwikkeling in beeld

Bij rekenen en taal is de voortgang van leerlingen vrij eenvoudig te monitoren. Maar hoe houd je de culturele ontwikkeling van een kind in de gaten? Op de Florens Radewijnschool in Windesheim werken leerkrachten met eigengemaakte observatielijsten en met het portfolio van het KunstKabinet.

Al ruim een decennium is de Florens Radewijnschool een cultuurprofiel-school. Ietje Pompert is er de bevlogen ICC'er die zich al jaren sterk maakt voor cultuuronderwijs op school. 'Wij willen dat kinderen, door ze in aanraking te brengen met kunst en cultuur, hun leefwereld ontdekken en hun gezichtsveld verruimen. Het leert ze verschillen te waarderen en te respecteren. Bovendien boort het verschillende talenten aan.'

Verrijkende lesstof

De cultuurlessen zijn dit jaar voor het eerst geïntegreerd met Jeelo, een online lesmethode waarin kinderen via vakoverstijgende en wereld oriënterende activiteiten werken aan hun eigen lesdoelen. 'In het onderwijs zie je steeds meer dat cul-

tuur wordt geïntegreerd in andere vakken. Deze methode sluit daar heel mooi bij aan. Kinderen kunnen hiermee in hun eigen tempo en via hun eigen leerroute werken. Zien we dat een kind bij het thema Personen van vroeger wat meer uitdaging nodig heeft, dan bieden we verrijkende lesstof aan, bijvoorbeeld over Max Havelaar of over slavernij.'

Culturele ontwikkeling

Om de culturele ontwikkeling van de leerlingen te kunnen volgen, werkt de school vanaf het begin met eigengemaakte observatielijsten. 'Bij het ontwikkelen ervan, hebben we de SLO-doelen als uitgangspunt genomen en gekeken waar een leerling op welke leeftijd aan moet kunnen voldoen', legt Ietje uit. 'Op de observatie-

'Werken met observatielijsten geeft inzicht in de culturele ontwikkeling van een kind'

- Ietje Pompert

lijsten kan de leerkracht bijvoorbeeld aangeven of een kind gerichte feedback kan geven op een eindproduct, of het in staat is te reflecteren en evalueren en of hij of zij een plan kan uitvoeren en afmaken.'

Handvat

Voor iedere groep zijn aparte lijsten gemaakt. 'Het is niet nodig dat een leerkracht tijdens het werken naast een kind gaat zitten en de lijst langsloopt om vinkjes te zetten. Je moet het echt zien als een handvat om de ontwikkeling van een kind over langere tijd in beeld te krijgen. Zo kun je snel zien: welke leerling waar aan toe is, welk kind bij een onderdeel nog wat is achtergebleven of welke leerling nog moeite heeft met samenwerken. Het gaat erom dat je dát helder hebt. Aan de hand van deze lijst schrijven we een verhaal op het rapport.'

'Ook de ouders zien op deze manier de ontwikkeling die hun kind doormaakt'

Zo wordt gedurende de hele schoolperiode de ontwikkeling van de kinderen op verschillende gebieden beschreven. Ietje: 'Ook de ouders zien op deze manier de ontwikkeling die hun kind doormaakt. Bijvoorbeeld op het gebied van 21ste-eeuwse vaardigheden zoals kritisch denken, reflecteren op eigen werk en dat van anderen, communiceren, creatief denken (onderzoeken en ontwerpen), culturele vaardigheden, informatieve vaardigheden en mediawijsheid.'

Fysiek portfolio

De ontwikkeling wordt ook op een meer tastbare manier bijgehouden. Dat gebeurt in het portfolio van het KunstKabinet; een kerndoelen-dekkende doorlopende leerlijn waarmee de school al jaren werkt. Het KunstKabinet bestaat uit leskisten met kant-en-klare-opdrachten, bijbehorende materialen, lesbrieven en evaluatiebladen. De opdrachten starten met een impressie van waaruit kinderen tot expressie komen. Dus werken met hoofd, hart en handen. Ietje: 'We integreren opdrachten uit het KunstKabinet bij de Jeelo projecten. Zo hebben we bijvoorbeeld een opdracht - het ontwerpen van Delftsblauwe tegels - verwerkt in het Jeelo thema Personen van vroeger. Bij zo'n opdracht, waarbij leerlingen een 3D-object maken, maken we een foto van het resultaat en nemen dat op in het portfolio, een fysieke map met werk.'

Talenten aanboren

Ietje zat bij de eerste lichting docenten die van Stadkamer de opleiding tot kindertalentenfluisteraar kreeg. 'Tijdens zo'n talentgesprek kom je erachter waar het kind echt blij van wordt. Wanneer het de tijd uit het oog verliest, bezig is zonder dat het moeite kost en waar het energie van krijgt. Zo bleek eens tijdens zo'n gesprek dat een stil en teruggetrokken meisje echt kan genieten als ze in het middelpunt van de belangstelling staat. Daar kun je dan op inspelen. Zoals ik in het begin zei, willen wij cultuureducatie ook inzetten om talenten van kinderen aan te boren. Dat levert veel moois op: het kan helpen om sterker in je schoenen te staan, om weerbaarder te worden.'

Dit artikel is een uitgave van de afdeling cultuureducatie primair onderwijs van Stadkamer. Stadkamer ondersteunt scholen in Zwolle in het vormgeven van goed onderwijs op het gebied van kunst, cultuur, wetenschap, technologie, media en taal. Daarvoor zijn verschillende mogelijkheden. Meer weten?

Ga naar www.stadkamer.nl.

'Tijdens zo'n talentgesprek kom je erachter waar het kind echt blij van wordt. Zo bleek dat een stil en teruggetrokken meisje echt kan genieten als ze in het middelpunt van de belangstelling staat'

Tekst: Jorien Marcus
Fotografie: Patrick Laan
Vormgeving: Jeanine van Dalen